

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

Ν. 4855/2021: ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Ν. 4855/2021: ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΠΟΙΝΙΚΗΣ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Οι τροποποιήσεις που επήλθαν στον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας με το ν. 4855/2021 αφορούν κυρίως στην αποτελεσματική προστασία των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων (ανήλικοι, πολίτες τρίτων χωρών, θύματα σεξουαλικής κακοποίησης κ.λπ.). Συγκεκριμένα:

Ι. Προβλέπεται το δικαίωμα του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να διατάσσει την κατ' απόλυτη προτεραιότητα διεξαγωγή της ανάκρισης και την εισαγωγή της υπόθεσης στο ακροατήριο επί των κακουργημάτων κατά της γενετήσιας ελευθερίας και της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής (βλ. άρθρο 32 ΚΠΔ):

- Για πράξεις τελεσθείσες από ανήλικους δράστες, για τις οποίες αν τις διέπραττε ενήλικος, θα διατασσόταν προκαταρκτική εξέταση, η ποινική δίωξη ασκείται μόνο εφόσον έχει διενεργηθεί προκαταρκτική εξέταση ή αυτεπάγγελτη προανάκριση κατά το άρθρο 245 παρ. 2 και προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις για την κίνησή της.
- Ως προς τους ανήλικους δράστες προβλέφθηκε επίσης ότι εάν ο ανήλικος τέλεσε πράξη που για τον ενήλικο είναι κακούργημα, ο ανακριτής μπορεί να επιβάλει αναμορφωτικά μέτρα των περ. α' έως ια' της παρ. 1 του άρθρου 122 ΠΚ, ήτοι επίπληξη, ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου στους γονείς ή στους επιτρόπους του, ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου σε ανάδοχη οικογένεια, ανάθεση της επιμέλειας του ανηλίκου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε ιδρύματα ανηλίκων ή σε

επιμελητές ανηλίκων, συνδιαλλαγή μεταξύ ανήλικου δράστη και θύματος για έκφραση συγγνώμης και εν γένει για εξώδικη διευθέτηση των συνεπειών της πράξης, αποζημίωση του θύματος ή κατ' άλλον τρόπο άρση ή μείωση των συνεπειών της πράξης από τον ανήλικο, παρακολούθηση κοινωνικών και ψυχολογικών προγραμμάτων σε κρατικούς, δημοτικούς, κοινοτικούς ή ιδιωτικούς φορείς, φοίτηση σε σχολές επαγγελματικής ή άλλης εκπαίδευσης ή κατάρτισης, παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων κυκλοφοριακής αγωγής, παροχή κοινωφελούς εργασίας, ανάθεση της επιμέλειας και επιτήρησης του ανήλικου σε προστατευτικές εταιρείες ή σε επιμελητές ανηλίκων (287 παρ. 2 ΚΠΔ)

- Σύμφωνα με το γ' εδάφιο της τρίτης παραγράφου του άρθρου 99 ΚΠΔ αν ο κατηγορούμενος για κακούργημα ή πλημμέλημα είναι ανήλικος, ο ανακριτής έχει την υποχρέωση να του διορίσει αυτεπαγγέλτως συνήγορο, χωρίς τη δυνατότητα παραίτησης από το δικαίωμα αυτό.

II. Επανακαθορίζεται ο τρόπος εξέτασης των θυμάτων, ώστε να αποφεύγεται η δευτερογενής θυματοποίησή τους, μέσω ιδίως:

- της δυνατότητας εξέτασης του ανήλικου θύματος των πράξεων που αναφέρονται στα άρθρα 323Α παρ. 4, 324, 336, 337 παρ. 3, 338, 339, 342, 343, 345, 348, 348Α, 348Β, 348Γ, 349, 351Α ΠΚ, καθώς και στα άρθρα 29 παρ. 5 και 6 και 30 του ν. 4251/2014 είτε στα Αυτοτελή Γραφεία Προστασίας Ανηλίκων της Εφετειακής Περιφέρειας και όπου δεν υπάρχουν, από τα Αυτοτελή Γραφεία Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής, σε συνεργασία με ειδικό παιδοψυχολόγο ή παιδοψυχίατρο των δομών ψυχικής υγείας και σε περίπτωση έλλειψής τους, ψυχολόγο ή ψυχίατρο (βλ. άρθρο 227 παρ. 7 ΚΠΔ).
- της διεύρυνσης του αριθμού των αδικημάτων, με την προσθήκη αυτών της αρπαγής ανήλικου, του βιασμού, της προσβολής της γενετήσιας αξιοπρέπειας σε εργασιακό χώρο, της κατάχρησης σε γενετήσια πράξη, της γενετήσιας πράξης μεταξύ συγγενών, της μαστροπείας, για τα οποία, κατά την εξέταση ως μάρτυρα του θύματος, παρίσταται, ως πραγματογνώμων, ψυχολόγος ή ψυχίατρος (βλ. 228 παρ. 1 ΚΠΔ)
- Εισάγονται ρυθμίσεις που αποσκοπούν στην επιτάχυνση της ποινικής δίκης και στην αποτελεσματική προστασία των διαδίκων και των λοιπών εμπλεκομένων, ο οποίος, μεταξύ άλλων, αναφέρονται κυρίως στην:

Α. περάτωση της κύριας ανάκρισης στα κακούργηματα που έχουν τελεστεί από ανήλικους δράστες χωρίς τη διαδικασία του συμβουλίου πλημμελειοδικών (έκδοση βουλεύματος),

Β. προστασία των μαρτύρων κατά την ποινική διαδικασία για τα μνημονευόμενα αδικήματα (συγκρότηση ή συμμετοχή σε εγκληματική ή τρομοκρατική οργάνωση ή σε συναφείς πράξεις), συμπεριλαμβανομένης και της μετεγκατάστασης αυτών σε άλλη χώρα (βλ. 218 παρ. 4 ΚΠΔ)

Γ. υποχρέωση του προέδρου του δικαστηρίου για διορισμό συνηγόρου σε όσους κατηγορούμενους δεν έχουν, για τα κακούργηματα και τα πλημμελήματα που τιμωρούνται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών (βλ. 340 παρ. 1 ΚΠΔ)

Δ. ενημέρωση του κατηγορούμενου και παροχή του αναγκαίου χρόνου προετοιμασίας αυτού, εφόσον το δικαστήριο προσανατολίζεται σε βελτίωση της κατηγορίας ή ορθότερο νομικό χαρακτηρισμό (βλ. 343 παρ. 2 ΚΠΔ).

Ως προς τα καθήκοντα των εισαγγελέων οικονομικού εγκλήματος προστέθηκε στην 4^η παράγραφο του άρθρου 36 ΚΠΔ διάταξη σύμφωνα με την οποία οι εισαγγελείς οφείλουν να περατώσουν την προκαταρκτική εξέταση μέσα σε έξι (6) μήνες, αφότου η δικογραφία περιέλθει σ' αυτούς, εκτός εάν η φύση της υπόθεσης ή των πράξεων που πρέπει να διερευνηθούν επιβάλλει την υπέρβαση της προθεσμίας αυτής. Αρμόδιος για να κρίνει το δικαιολογημένο της υπέρβασης της παραπάνω προθεσμίας είναι ο Προϊστάμενος του Τμήματος Οικονομικού Εγκλήματος, ο οποίος σε περίπτωση αδικαιολόγητης υπέρβασης αυτής εξετάζει, εάν συντρέχει περίπτωση ορισμού άλλου εισαγγελέα για τον χειρισμό της υπόθεσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 290 παρ. 1 ΚΠΔ η προσφυγή του κρατουμένου κατά του εντάλματος για την προσωρινή κράτηση ασκείται μέσα σε δέκα ημέρες από την έκδοση του εντάλματος προσωρινής κράτησης ή από την κοινοποίηση της διάταξης επιβολής περιοριστικών όρων.

Όσον αφορά την ανασταλτική δύναμη της έφεσης, σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του άρθρου 297 ΚΠΔ, αν με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε ποινή φυλάκισης ή περιορισμός σε ειδικό κατάστημα κράτησης νέων, η έφεση έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, εκτός αν το δικαστήριο αιτιολογώντας ειδικά την απόφασή του κρίνει αλλιώς. **Πλέον, δηλαδή, δεν γίνεται διαχωρισμός ανάλογα με το αν η ποινή φυλάκισης υπερβαίνει ή όχι τα τρία έτη, όπως προέβλεπε η παλαιότερη, αλλά υπάρχει μια ενιαία ρύθμιση.** Επίσης πλέον προβλέπεται ότι σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να εξαρτήσει την ανασταλτική δύναμη της έφεσης από την επιβολή περιοριστικών όρων (297 παρ. 5 ΚΠΔ).

Κωνσταντίνα Αφράτη

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.

Αθήνα

Νέου Φαλήρου 6^α
Αγ. Ι. Ρέντη, 182 33
τηλ: +30 210 3673000
fax: +30 210 3673070
email: info@sioufaslaw.gr
website: www.sioufaslaw.gr

Θεσσαλονίκη

Νικηφόρου Ουρανού 3
Θεσσαλονίκη, 546 27
τηλ: +30 231 6005800
fax: +30 231 6005899

Πάτρα

Λεωφόρος Οθωνος-Αμαλίας 55
Πάτρα, 262 22
τηλ: +30 261 0226549
fax: +30 261 0242971

Ρουμανία

76 Splaiul Unirii, River Plaza Tower A 7th floor
Bucharest, District 4, P.C.040037
τηλ: +40 372 171778
fax: +40 372 171779
email: info@sioufaslaw.ro
website: www.sioufaslaw.ro

